

AKTUALITĀTES SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU VIENLĪDZĪGU TIESĪBU UN IESPĒJU VEICINĀŠANĀ

FEBRUĀRIS 2023

LATVIJĀ:

- Aicinām iepazīties ar portālā Latvija.lv publicēto informāciju par valsts kompensāciju apmēru 2023. gadā cietušajiem kriminālprocesā, tostarp personām, kas cietušas no fiziskas un seksuālas vardarbības, kā arī cilvēktirdzniecības upuriem. Kompensācijas apmērs ir saistīts ar valstī noteikto minimālo mēnešalgu, kas nozīmē, ka līdz ar minimālās mēnešalgas palielināšanos 2023. gadā pieaug arī izmaksājamās valsts kompensācijas apmērs.
- Š.g. 8. martā, Sieviešu dienā, Centrs "MARTA" rīkos "Sieviešu solidaritātes gājienu pret vardarbību", kura mērķis ir pievērst uzmanību vardarbībai pret sievieti un vardarbībai ģimenē. Gājiens sāksies 11.30 Doma laukumā, un no Doma laukuma virzīsies pa Jēkaba ielu gar Saeimu un noslēgsies Jēkaba laukumā.
- Februārī tika atklāta organizācijas "Mammamunteti.lv" sadarbībā ar Zviedrijas vēstniecību un Zviedru institūtu rīkotā fotoizstāde "Vecāki - vienlīdzīgas iespējas". Izstādes mērķis ir aktualizēt tematu par vienlīdzību ģimenēs. Izstādi līdz marta beigām ir iespējams apmeklēt dažādās Latvijas vietās.
- 27. aprīlī Rīgā notiks otrā "Novatore Impact Summit" konference, kas pulcēs pasaules līmeņa runātājas, augstākā un vidējā līmeņa vadītājas, kā arī līderes, kuras vēlas attīstīt savu biznesu. Pasākuma mērķis ir veicināt sieviešu ekonomisko aktivitāti un sekmēt dzimumu līdztiesību biznesa līderpozīcijās. Šī gada konferences centrā būs sieviešu ekonomiskā noturība, finanses un inovācijas.
- 21. februārī norisinājās Dr. hist. Inetas Lipšas lekcija "Sieviešu loma Latvijas politikā 1920. - 30. gados: izmantotās un neizmantojās tiesības".

- Organizācija "Mammamunteti.lv" rīkoja tiešsaistes diskusiju par zēnu diskrimināciju vakcinācijā pret cilvēka papilomas vīrusu. Kā skaidro speciālisti, valsts finanšu līdzekļi netiek nodrošināti vienlīdzīgi, lai šīs vakcīnas varētu saņemt gan zēni, gan meitenes. Valsts apmaksā vakcināciju pret cilvēka papilomas vīrusu meitenēm vecumposmā no 12 līdz 17 gadiem un zēniem tikai vecumposmā no 12 līdz 14 gadiem, lai arī ar šo vīrusu vienlīdz daudz slimo gan vīrieši, gan sievietes.
- "Norstat Latvija", Agras Lieģes-Doležko un Olgas Procevskas īstenotajā pētījumā noskaidrots, ka kopumā 36% no pētījumā aptaujātajām sievietēm dzemdībās Latvijā saskārušās ar medicīnas personāla negatīvu attieksmi - aizvainojošiem komentāriem par izskatu, pārmetumiem par neprasmi dzemdēt, zīdīt vai aprūpēt bērnu, kā arī ar palīdzības saucienu ignorēšanu.
- Lai pievērstu uzmanību sievietes sirds veselībai, izglītotu par izplatītākajiem riska faktoriem un iedvesmotu veselīgam dzīvesveidam, biedrība "ParSirdi.lv" sadarbībā ar Latvijas Kardiologu biedrību un Paula Stradiņa Klīnisko universitātes slimnīcu februārī organizē izglītojošu un informatīvu akciju "Sievietes sirds veselības dienas".
- 14. februārī tika uzsākta Veselības ministrijas informatīva kampaņa "Cik brīvi tu runā seksa valodā? Par veiklu valodu!" par seksuālo un reproduktīvo veselību. Kampaņas mērķis ir mazināt seksuāli transmisīvo infekciju izplatību, nepilngadīgo grūtniecību un citus riskus.
- 23. februārī kinoteātrī "Splendid Palace" notika Kristīnes Briedes dokumentālās filmas "Svārstības" pirmizrāde. Filma stāsta par mūsdienu latviešu luterāņu garīdzniecēm, kas savā dzimetenē Latvijā vēlas kalpot par mācītājām, taču to nevar darīt sava dzimuma dēļ.
- 20. februārī kinoteātrī "Splendid Palace" pirmizrādi piedzīvoja jauna spēlfilma "Zilās asinis", kas stāsta par vardarbības ģimenē problēmu. Filmas režisore ir Una Celma, kas izveidojusi scenāriju, balstoties reālos notikumos.

- Galerijā "Māksla XO" atklātas Zanes Žeivates un Lucianas Mariano izstādes par sieviešu tiesību un sociālās vienlīdzības tēmu. Abas izstādes galerijā ilgs līdz 4. martam.

E I R O P Ā :

- Eiropas Parlamenta deputāti ir pieprasījuši Eiropas Savienību ratificēt Stambulas konvenciju saskaņā ar ES Tiesas atzinumu. Rezolūcija 15. februārī tika pieņemta ar 469 balsīm, kurā tika uzsvērts, ka Stambulas konvencija joprojām ir starptautiskais standarts un galvenais instruments, lai izskaustu ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp vardarbību ģimenē. Vienlaikus Eiropas Savienības padome jau 21. februārī lūdza Eiropas Parlamenta piekrišanu pieņemt lēmumus par to, lai ES noslēgtu Konvenciju.
- Gatavojoties Starptautiskajai sieviešu dienai 8. martā, Eiropas Parlaments ir publicējis informāciju par to, kā enerģētikas krīze un nabadzība īpaši ietekmē sievietes. Eiropas Parlaments strādā pie Sociālā klimata fonda izveides, lai nodrošinātu, ka ikvienam eiropietim, jo īpaši neaizsargātā situācijā esošajām personām, ir piekļuve energoresursiem par pieņemamu cenu. Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja 1. martā tikās ar ES valstu parlamentu deputātiem un apsprieda enerģētiskās nabadzības dzimumu līdztiesības aspektus.
- Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE) ir publicējis pētījumu par efektīvu struktūru stiprināšanu dzimumu līdztiesības jomā un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanā Eiropas Savienībā. Šajā ziņojumā tiek atspoguļoti dati par dzimumu līdztiesības un dzimumu līdztiesības integrētās pieejas stāvokli visā Eiropas Savienībā.
- EIGE februārī ir publicējis vairākus pētījumus un informatīvus materiālus par ar dzimumu saistītas vardarbības tēmu - pētījumu par tiesisko pasākumu uzlabošanu cīņā pret sieviešu noslepkavošanu Eiropas Savienībā, informatīvu materiālu par datu vākšanu Eiropas Savienībā, kas attiecas uz izvarošanas gadījumiem, informatīvu materiālu par datu vākšanu kontekstā ar sieviešu nogalināšanas gadījumiem Eiropas Savienībā.

- Spānija februārī ir pieņēmusi pirmo likumu Eiropā, piešķirot personām, kurām ir sāpīgas mēnešreizes, apmaksātu trīs dienu menstruālo atvaļinājumu. Likumprojekts, ko apstiprināja parlaments, ir daļa no plašāka tiesību aktu kopuma, kas skar seksuālās un reproduktīvās tiesības un kas paredz ikvienai personai, kas ir sasniegusi 16 gadu vecumu, veikt abortu vai brīvi mainīt dzimumu savā personas apliecībā.

P A S A U L Ē :

- 6. februāris ir Starptautiskā diena nulles tolerancei pret sieviešu dzimumorgānu kroplošanu. ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcija savā paziņojumā norāda, ka ir nepieciešams cīnīties ar diskriminējošiem stereotipiem kultūrā un sabiedrībā, lai izbeigtu šo traumējošo praksi. Nepieciešams fokusēties uz meiteņu un sieviešu izglītošanu, veselības aprūpi, kā arī darbu kopienās, iesaistot meiteņu vecākus un kopienu līderus.
- 11. februārī jau astoto reizi tika atzīmēta Starptautiskā diena sievietēm un meitenēm zinātnē. Šogad ANO īpaši uzsver meitenes un sievietes STEM jomā un digitālajās inovācijās, norādot, ka par spīti meiteņu un sieviešu dažādajiem sasniegumiem, viņas jorpojām nepietiekami tiek pārstāvētas STEM un IKT sektoros. Arī šī gada ANO Sieviešu statusa komisijas 67. sesija fokusēsies uz inovācijām, tehnoloģiskajām pārmaiņām un izglītību digitālajā laikmetā, lai sasniegtu dzimumu līdztiesību un veicinātu meiteņu un sieviešu tiesības.
- Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) ir publicējusi pētījumu par vardarbību pret sievietēm un labāku pakalpojumu integrāciju, lai atbalstītu vardarbībā cietušos. Pētījums sniedz pārskatu par dažādām stratēģijām galveno pakalpojumu koordinēšanā, ko parasti piedāvā OECD valstis - veselības aprūpi, juridisko palīdzību, mājokli, bērnu pieskatīšanas pakalpojumus, ienākumu atbalstu u.c. pakalpojumus, lai apturētu vardarbības atkārtošanos.